

11. A vasárnapi istentisztelet liturgikus rendje

A Prőhle Károly-féle Agendában található liturgikus istentiszteleti rendet az alábbiakban az 1986-os Agenda kiadás alapján változtatás nélküli szöveggel közöljük – a Liturgikus könyv tördelése szerint. A rendhez szükséges változó részek (proprium) megtalálhatók a Liturgikus könyv „Az istentisztelet változó részei” című fejezetében.

Ez a rend háromféle módon használható:

A lelkész és a gyülekezet a szövegeket olvassa, illetőleg mondja, a gyülekezet az énekeskönyv B. rendje szerint.

A lelkész a szövegeket olvassa, illetőleg mondja, a gyülekezet az állandó szövegeket énekli, az énekeskönyv 14–16. énekszámai szerint.

A lelkész és a gyülekezet a szövegeket énekli az énekeskönyv 14–16. énekszámai szerint.

A bevezető zsoltár és a nagy glóriát követő dicséret olvasásában, illetőleg éneklésében bármelyik módozattal részt vehet a kar és a gyülekezet. A lelkész valamennyi liturgikus szöveget énekelheti, ha erre megvan a képzettsége, és ha erre a gyülekezet fel van készítve.

BEVEZETÉS

1. KEZDŐ ÉNEK

Az istentisztelet kezdetéhez, a vasárnap vagy ünnepnap jellegéhez illő ének választás szerint. Ahol szokásban van, a lelkész az oltár előtt intonálja az „Ó, szent Isten” vagy az „Ó, Jézusunk” kezdetű éneket.

2. BEVEZETÉS

Lelkész: Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében.

Gyülekezet: **Ámen.**

A lelkész a bevezető zsoltárt olvassa, az egyházi év szerint.

Gyülekezet mondja vagy énekli a kis glóriát:

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mindörökkön-örökké. Ámen.

A bevezető zsolnárt (introitust) a lelkész és a kar, illetőleg a gyülekezet váltakozva is mondhatja vagy énekelheti, a 18–37. énekszámok szerint (további zsolnák találhatók a Gyülekezeti liturgikus könyvben a 668–770 számig).

3. ÜDVÖZLÉS, BŰNVALLÁS, KYRIE

Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal!

Vagy:

Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: *és a te lelkeddel!*

A lelkész bűnvalló imádságot olvas:

Állandó szöveggel:

Testvéreim! Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket.

Megvallom előtted, Istenem, Teremtőm és Megváltóm, hogy sokszor és sokféleképpen vétkeztem. Nem bíztam benned teljes szívemből, és embertársaimat sem szerettem, mint magamat. Kérlek, ne vess el engem, amint megérdemelném. Könyörülj rajtam, és bocsáss meg, az Úr Jézus Krisztusért.

Vagy változó szöveggel az egyházi év szerint.

(Lelkész: Vigyük csendben Isten elé mindazt, ami lelkünket terheli!)

Rövid szünet tartható elcsendesedésre.

Gyülekezet: *Uram, irgalmazz!*

Krisztus, irgalmazz!

Uram, irgalmazz!

Vagy:

Lelkész: Uram, Irgalmazz!

Gyülekezet: *Uram, irgalmazz!*

Lelkész: Krisztus, irgalmazz!

Gyülekezet: *Krisztus, irgalmazz!*

Lelkész: Uram, irgalmazz!

Gyülekezet: *Uram irgalmazz!*

4. KEGYELEMHIRDETÉS, ISTEN DICSÓÍTÉSE, LAUDAMUS

A lelkész kegyelmi igét olvas, az egyház év szerint.

Lelkész és gyülekezet a nagy glóriát mondja vagy énekl:

Lelkész: Dicsőség a magasságban Istennek.

Gyülekezet: **És a földön békesség és az emberekhez jóakarát.**

Lelkész és gyülekezet együtt vagy váltakozva mondja a következő dicséretet.

Dicsérünk és áldunk téged,
imádunk, és hálát adunk néked
a te nagy dicsőségedért,
Úr Isten, mennyei Király,
mindenható Atya Isten!
Úr Jézus Krisztus,
valóságos Isten,
Az Atya Egyszülöttje,
Isten Báránya,
aki elveszed a világ bűnét, irgalmazz nekünk,
aki elveszed a világ bűnét, hallgass meg minket,
aki az Atya jobbán ülsz, irgalmazz nekünk!
Mert egyedül te vagy szent,
egyedül Te vagy az Úr,
egyedül Te vagy fenséges, Jézus Krisztus,
a Szentlélekkel együtt,
az Atya dicsőségében.
Ámen.

A dicséretet (Laudamust) a kar énekelheti.

A dicséret helyett a gyülekezet dicsőítő énekverset énekelhet énekszám szerint (vö. az énekverses rendet).

A nagy glória és a dicséret nagypénteken elmarad.

5. RÖVID IMÁDSÁG: KOLLEKTA

Lelkész: Imádkozzunk!

A lelkész az ógyházi kollektát olvassa, az egyházi év szerint.

Gyülekezet: **Ámen.**

6. IGEOLVASÁS: LEKCIÓ

A lelkész felolvassa az ógyházi epistolát vagy evangéliumot, de felolvashatja mindkettőt is.

Lelkész: Hallgassátok meg az evangéliumi (epistolai) szentigét, amelyet az egyház a mai vasárnapra (vagy: a mai ünnepnapra) ... rendelt. Megírva találjuk...

Lelkész az igeolvasás után:

Lelkész: Boldogok, akik hallgatják és megtartják Isten beszédét.

Gyülekezet: *Halleluja, halleluja!*

Böjtben:

Ámen.

Vagy:

Lelkész: Áldjuk az Urat, mert irgalmas, és beszéde megmarad örökké!

Gyülekezet: *Áldunk téged, Krisztusunk!*

7. HITVALLÁS: CREDO

Lelkész: Magasztaljuk a Szentháromság egy igaz Istent!

Mondjuk el együtt az Apostoli hitvallást!

Vagy:

Mondjuk el együtt a Niceai hitvallást!

Lelkész és gyülekezet együtt mondja a hitvallást.

A hitvallások szövege a 37. oldalon található.

8. IGEHIRDETÉSI ÉNEK

9. SZÓSZÉKI SZOLGÁLAT

Apostoli üdvözet

Igehirdetési alapige

Igehirdetés

Rövid imádság az igehirdetés tartalma szerint.

A gyülekezet az igehirdetéshez illő énekverset énekel énekszám vagy bejelentés szerint, vagy a következő énekverset:

Jézus a te beszéded Teremjen jó gyümölcsöket, Szent igéd és Szentlelked Ítélje meg bűneinket, Vigasztaljon bánatunkban, Bátorítson halálunkban. (283,3)

Hirdetés Szószéki áldás

10. ÉNEK VAGY KARÉNEK

A gyülekezet az igehirdetési ének utolsó versét énekli, vagy más éneket énekszám vagy bejelentés szerint. Közben begyűjthető az offertórium.

11. ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG

A lelkész általános könyörgő imádságot olvas. Szövegek a 15. fejezetben
Következik az ISTENTISZTELET BEFEJEZÉSE vagy a GYÓNÁS és az ÚRVACSORA.

12. AZ ISTENTISZTELET BEFEJEZÉSE

Ez a befejezés elmarad, ha a GYÓNÁS és az ÚRVACSORA közvetlenül csatlakozik az általános könyörgő imádsághoz.

Lelkész és gyülekezet együtt mondják a Miatyánkot.

Az előző imádsággal így kapcsolható:

„...az Úr Jézus Krisztusért, akinek nevében így imádkozunk: Miatyánk...”

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak!

Gyülekezet: Istennek legyen hála!

A lelkész az ároni áldást mondja, áldásra emelt kézzel, a végén keresztvetéssel:

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, és + adjon neked békességet!

Gyülekezet: **Ámen.**

Gyülekezet befejező éneket énekel énekszám vagy az énekeskönyv liturgikus rendje szerint.

GYÓNÁS

13. GYÓNÁSI ÉNEK

A lelkész a gyónási ének alatt előkészíti az úrvacsorai elemeket: az evangéliumi oldalra (az ol-tár felé nézve balra) a paténát, a másik oldalra a kelyhet helyezi.

14. A GYÓNÁS BEVEZETÉSE

Ez a bevezetés elmarad, ha a GYÓNÁS és az ÚRVACSORA közvetlenül csatlakozik az általános könyörgő imádsághoz.

Lelkész: Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében. Ámen. Imádkozzunk! Mennyei Atyánk, aki nem taszítod el a tékozló fiút, hanem magadhoz öleled: kérünk, szánj meg minket, amikor bűneink terhével hozzád menekülünk, és mutasd meg kegyelmedet az Úr Jézus Krisztusért. Ámen.

Vagy:

Mindenható, örök Isten, aki szeretett Fiadat üdvözítőül küldted hozzánk, hogy benne életünk és teljes megnyugvásunk legyen: csendesíts el minket színed előtt. Vágyakozunk a te gyermekeid szabadságára, arra a békeségre, amelyet egyedül te adhatsz. Szentlelked által szólj a mi lelkiismeretünkhöz: láttasd meg velünk azt, ami fogva tart minket, és elválaszt tőled, mutasd meg nekünk azt, ami békességünkre szolgál, és te magad munkáld bennünk azt, ami tetszésedre van. Adj alázatos szívet és igaz hitet, hogy az Úr asztalához járulásunk áldássá legyen számunkra. Ámen.

Vagy bevezető igével:

Jézus Krisztus ezt mondja: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és megnyugvást adok nektek. Vegyétek fel az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám kedves, és az én terhem könnyű. Urunk, Megváltónk! Bűnökkel és gondokkal terheltén, külső és belső feszültségektől megfáradva járunk hozzád. Örömmel és hálával fogadjuk hívásodat: megnyugvást keresünk nálad. Taníts minket szelídségre és alázatosságra, hogy felismerjük és elismerjük hibáinkat, és felvegyük a te igádat: a megbocsátó és segítő szeretet szép igáját. Ámen.

A lelkész gyónási beszédet mondhat alapigével vagy anélkül. A beszéd néhány mondatból állhat vagy elmaradhat.

15. GYÓNÁSI IGEOLVASÁS

A Tízparancsolat és az apostoli tanítás felolvasása nem hagyható el.

Lelkész: Testvéreim az Úrban! Amikor most az Úr szent vacsorájának ünneplésére készülünk, vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt. Hallgassuk meg a Tízparancsolatot!

Ezt mondja az Úr:
Én vagyok az Úr, a te Istened.
Ne legyen más istened!
Ne vedd hiába Istened nevét!
Szenteld meg az ünnepnapot!
Tiszteld atyádat és anyádat!
Ne ölj!
Ne paráználkodjál!
Ne lopj!
Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot!
Ne kívánd felebarátod házáat!
Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát.
Mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedízig azokon, akik engem gyűlölnék; de kegyelmet gyakorlok ezerízig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják az én parancsolataimat.

Krisztus Urunk ezt mondja a parancsolatokról:

Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elméd-
ből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlít ehhez: Szeresd
felebarátodat, mint magadat. Nincs más parancsolat, amely nagyobb ezeknél.

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja: Ha azt mondjuk, nincsen bűn miben-
nünk, magunkat csaljuk meg, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bű-
neinket: hű és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden go-
noszságtól.

16. GYÓNÁSI KÉRDÉSEK, GYÓNÓ IMÁDSÁG

Lelkész: Ezek után felállva feleljetek a gyónási kérdésekre!

A gyülekezet feláll.

A lelkész, ha maga is veszi az úrvacsorát, a gyülekezettel együtt – nem utána – mondja a választ a gyónási kérdésekre.

Lelkész: Az élő Isten színe előtt kérdem mindenkitől személy szerint:

Testvérem az Úrban! Vallod-e magadat bűnösnek, és ezért kárhozatra méltónak?

Gyülekezet: **Vallom.**

Lelkész: Bánod-e igazán bűneidet?

Gyülekezet: **Bánom.**

Lelkész: Megbocsátottál-e mindazoknak, akik vétkeztek ellened?

Gyülekezet: **Megbocsátottam.**

Lelkész: Igyekezel-e ezután Isten akarata szerint élni?

Gyülekezet: **Igyekezem.**

Lelkész: Hiszed-e, hogy Isten a Krisztusért megbocsát a megtérő bűnösnek?

Gyülekezet: **Hiszem.**

Lelkész: Legyen néktek a ti hitetek szerint!

Ezzel a hittel könyörögjünk Isten irgalmáért!

A gyülekezet állva marad.

Lelkész és gyülekezet együtt mondja a gyónó imádságot állandó szöveggel:

Lelkész és gyülekezet: Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet. Ámen.

Vagy:

Uram, Istenem! Vallom előtted, hogy bűnös vagyok. Minden bűnömmel ellened vétettem. Azokkal is, amelyeket mások is ismernek, és szenvednek miattuk, azokkal, amelyeket rajtad kívül én ismerek csupán, és azokkal is, amelyekről már magam sem tudok, mert elfelejtettem azokat. Minden bűnömmel ellened vétettem, pedig tudom, hogy Atyám vagy, és szeretsz engem, de én nem szerettelek igazán. S mert ellened vétettem, kihez kiálthatnék bocsánatért, ha nem tehozzád, hiszen csak neked van jogod, hatalmad, de szíved is ahhoz, hogy lehajolj hozzám. Kérek, bocsásd meg nekem. Adj békességet Jézus Krisztusért, az én Megváltómért, aki önmagát adta értem váltságul. Szentelj meg új életre, a jónak szolgálatára. Bízom ígédben és ígéretedben, hogy könyörölsz rajtam. Ámen.

Vagy:

Mindenható Atya Úr Isten! Vallást teszek én szegény bűnös ember szent Felséged előtt, hogy nemcsak bűnben születtem, hanem egész életemben sokszor és sokféleképpen vétkeztem, amint ezt Te, szíveket vizsgáló szent Isten, nálamnál sokkal jobban tudod és látod. Mert én bűneimet elegendőképpen sem meg nem ismerhetem, sem meg nem

sirathatom. De Te, Uram, jól látod, hogy bűneimet teljes szívemből és lelkemből bánom. Jól látod, hogy az Úr Jézus érdeméért egyedül csak a te nagy irgalmasságodhoz folyamodom, és Szentlelked erejével életemet megjobbítani akarom. Légy azért irgalmas, légy kegyelmes hozzám a te ígéreted szerint, szent Fiad, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

(*Lelkész:* Vigyük csendben Isten elé mindazt, ami lelkünket terheli!)
Rövid szünet tartható elcsendesedésre.

17. FELOLDOZÁS

Lelkész: Testvéreim! Isten megkönyörül mindenkin, aki a bűn mélységéből kiált hozzá. Ezért rendelte az Úr az egyházában a bűnbocsánat és a békéltetés szolgálatát, amikor feltámadása után ezt mondta tanítványainak: Békesség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket: akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak.

A lelkész áldásra emeli kezét.

Ezért az Úr rendelése szerint hirdetem bűneitek bocsánatát, hogy oldozva legyenek a földön és a mennyben: az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében. Bízatok és örüljete, bűnbánó és Krisztusban reménykedő hívek: Isten megbocsátotta bűnötöket. Az ő Szentlelke legyen veletek, hogy teremjétek a megtérés gyümölcseit, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

A gyülekezet leül.

Következik az ÚRVACSORA vagy a gyónás befejezése.

18. A GYÓNÁS BEFEJEZÉSE

Ez a befejezés elmarad, ha az úrvacsora közvetlenül csatlakozik a gyónáshoz.

Hálaadó imádság

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak!

Hálát adunk neked, mennyei Atyánk, végtelen irgalmadért, hogy megbocsátotad bűneinket. Add nekünk Szentlelked erejét, hogy ne legyen rajtunk hiábavaló a te kegyelmed, hanem új életben járjunk az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Miatyánk

Ároni áldás

Hálaadó ének

19. AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE, ISTEN IMÁDÁSA

Ez a nagy hálaadó imádság a Miatyánkkal, a szerzési igékkel és Jézus halálának hirdetésével együtt egy egységet alkot. Ebből a Miatyánk akkor sem hagyható el, ha a megelőző igehirdetési istentisztelet befejezésénél már elhangzott.

Lelkész: Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

Lelkész: Emeljük fel szívünket!

Gyülekezet: **Felemeljük az Úrhoz!**

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak, a mi Istenünknek!

Gyülekezet: **Méltó ez és igaz!**

Lelkész: Valóban méltó és igaz, illő és üdvösséges, hogy mindenhol és mindenkor hálát adjunk neked, mindenható Atyánk és örök istenünk, a Jézus Krisztus által:

Folytatás alkalom szerint:

Adventben:

mert teljesítetted ígéretedet, és Megváltót küldtél a világra;

Karácsonykor:

mert emberi testünkbe öltöztetted egyszülött Fiadat, és benne békeséget adtál a világnak;

Vízkereszti időben:

mert elküldted az igazi Világosságot, és benne életet adtál a világnak;

Böjtbén:

mert a bűnösökért halálra adtad egyszülött Fiadat, és benne megbékéltetted magaddal a világot;

Húsvéti időben:

mert feltámasztottad a halálból egyszülött Fiadat, és benne örök életet adtál a világnak;

Mennybemenetel ünnepén:

mert megdicsőítetted egyszülött Fiadat, és neki adtál minden hatalmat mennyen és földön;

Pünkösdkor:

mert elküldted Szentlelkedet, és egyházat gyűjtesz magadnak a világban;

Egyéb alkalmakkor:

mert üdvösséget szereztél minden embernek, és atyai szeretettel gondoskodik a világról;

Közös folytatás:

ezért az üdvözültek mennyei seregével és a földön élő egész anyaszentegyházzal együtt boldogan áldunk és magasztalunk téged, és ujjongó énekkel hirdetjük szent neved dicsőségét.

Gyülekezet: Szent, szent, szent a Seregek Ura, Istene!

Dicsősége betölti a mennyet és a földet!

Hozsánna a magasságban!

Áldott, aki jön az Úr nevében!

Hozsánna a magasságban!

20. MIATYÁNK, SZERZÉSI IGÉK, JÉZUS HALÁLÁNAK HIRDETÉSE

Lelkész: Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad! Elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán, és megörvendezetted jószággal minden teremtményedet. Ételet és italt adsz az embereknek, hogy életük legyen, és boldogan adjanak hálát tenéked. Nekünk pedig lelki ételt és italt és örök életet is adtál a te Szolgád, Jézus Krisztus által. Ezért a nagy irgalmadért kérünk, küldd el most Szentlelkedet, és szentelj meg minket, hogy a mi Urunk szent teste és vére által egyetlen testvéri közösséggé legyünk, amikor most rendelése szerint cselekszünk, és tanítása szerint így imádkozunk:

Lelkész és gyülekezet: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

A lelkész kezébe veszi (magasra emelés, elevatio nélkül) először a paténát, azután a kelyhet.

Lelkész: Hallgasd meg imádságunkat a mi Urunk Jézus Krisztusért, aki azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, és megtörc, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a poharat is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, e pohár az új szövetség az én véremben, +

amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok, az én emlékezetemre.

Lelkész: Ezért valamennyiszer eszünk e kenyérből és iszunk e pohárból, az Úr halálát hirdetjük, amíg eljövend.

Mert méltó a megöletett Bárány, hogy övé legyen az áldás és a tisztesség, a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké.

Gyülekezet: Az Agnus Dei-t mondja vagy énekli:

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, add nekünk békédet. Ámen.

21. ÚRVACSORAVÉTEL

Lelkész: Úr Jézus Krisztus, aki halott voltál, de íme élsz örökké, és mindent megteszel üdvösségünkre, add meg most mindenkinek azt, amire szüksége van: a kételkedőnek hitet, a gyengének állhatatosságot, a keményszívűnek megtérést, az elesettnek új erőt, az aggódónak megnyugvást és a szomorkodónak vigasztalást. Egyesíts minket szent tested és véred közösségében, hogy valamennyien részesüljünk minden értelmet meghaladó békességében, és megízleljük eljövendő országod örömét. Ámen.

Vagy:

Uram! Nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj; de segítségére szorulok, és vágyódom kegyelmedre. Nem is bízom semmi másban, mint abban a most hallott drága igédben, amellyel asztalodhoz hívsz, és ígéred, hogy bűneim bocsánatát kapom tested és véred által. Uram! Nem kétkedem igédben: cselekedjél velem irgalmad szerint. Ámen.

Lelkész kezében a paténával:

Lelkész: Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

Lelkész: Íme, minden kész: járuljatok az Úr szent asztalához!

A gyülekezet úrvacsoravétel közben énekelhet.

A hívek soronként rendben az oltárhoz térdelnek.

A lelkész az epistolai oldal felől (az oltár felé nézve jobbról) kezdve oszt, és eközben ezt mondja (más szöveget nem mondhat):

Lelkész: Vegyétek és egyétek, ez a mi Urunk Jézus Krisztus teste, mely értetek adatott: ezt cselekedjétek az ő emlékezetére.

Igyatok ebből mindnyájan, ez a mi Urunk Jézus Krisztus vére, mely értetek kiontatott bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az ő emlékezetére.

A lelkész a sor végén állva vagy az oltár közepe elé visszalépve így bocsát el minden sort:

Lelkész: Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben és a szeretetben az örök élet reménységére. Menjetek el békességgel!

A kereszttetés jobb kézzel történik. A kelyhet a lelkész bal kezében tartja, vagy kereszttetés előtt leteszi helyére.

SUMPTIO esetén a lelkész az első sorral együtt vesz úrvacsorát. Amikor az úrvacsorázók első sora elhelyezkedik az oltár előtt, kezébe veszi a paténát, és ezt mondja: Ez az Úr Jézus Krisztus teste, mely értem is adatott. Ezután maga veszi, majd rövid elcsendesedés után az első sornak osztja az ostyát. Amikor visszatér az oltárhoz kezébe veszi a kelyhet, és ezt mondja: Ez az Úr Jézus Krisztus vére, mely értem is kiontatott bűneim bocsánatára. Ezután maga veszi, majd rövid elcsendesedés után az első sornak osztja a kelyhet. A sumptio a vétel biztonsága kedvéért állva történik.

BEFEJEZÉS

22. AZ ÚRVACSORA BEFEJEZÉSE

Lelkész: Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

Lelkész: Áldjátok az Urat, mert Jó!

Gyülekezet: **És örök az ő irgalma!**

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál Krisztus Urunk testének és vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek az áldásait, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztusért. Ámen.

Vagy:

Urunk! Magasztalásodat hallotta fülünk: add, hogy süket legyen a veszekedés és a békétlenség hangjára. Nagy szeretetedet látta szemünk: add, hogy meglássa üdvözítő reménységedet is. Dicséretedet énekelte nyelvünk: add, hogy az igazat vallja ezután. Testedből részesült a tes-

tünk: add, hogy új életet éljen ezután. Hála néked kimondhatatlan jó-
ságodért. Ámen.

A lelkész az elbocsátást mondja:

Lelkész: Testvéreim!

Menjete el, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tegyetek bizonysgot szeretetéről! Akik megtapasztaltatok a bűnbocsánat örömét, építsétek a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és önfeláldozó szeretettel!

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak!

Gyülekezet: ***Istennek legyen hála!***

A lelkész az ároni áldást mondja vagy énekli, áldásra emelt kézzel, a végén keresztvetéssel:

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajta, és könnyörüljön rajta! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, és adjon neked + békességet!

Vagy a szentháromsági áldást:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten: az Atya és a + Fiú és a Szentlélek!

Gyülekezet: ***Ámen.***

A gyülekezet hálaadó énekverset énekel, énekszám szerint.

